Bijlage 1: Evaluatie Energievisie 2022-2026

Energievisie Echt-Susteren 2027-2030

Gemeente Echt-Susteren

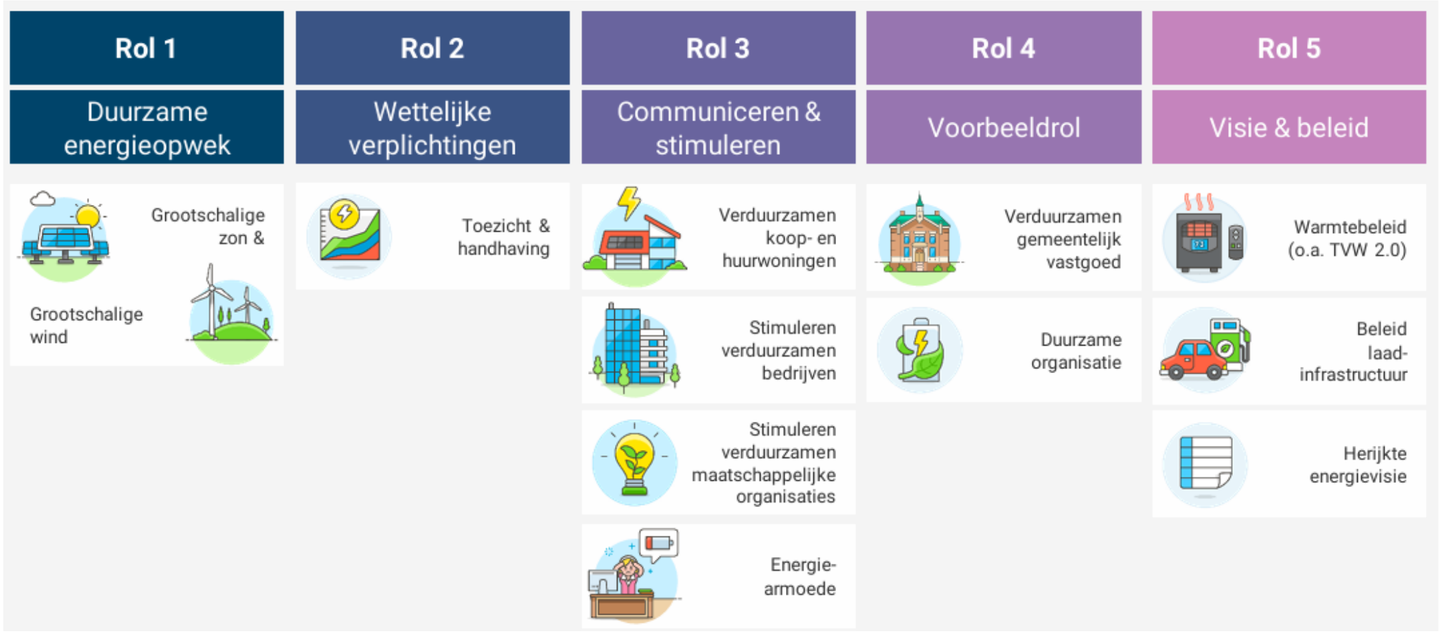
Evaluatie energievisie 2022-2026

Dit document bevat de stand van zaken (d.d. januari 2026) van de beoogde projecten uit Energievisie Echt-Susteren 2022-2026. Deze evaluatie dient als basis voor de herijking van de uitgangspunten en structurerende keuzes van de nieuwe energievisie 2026-2030.

De focus van de energievisie 2022-2026 was op 5 rollen die de gemeente kon aannemen (zie figuur rechts). Per rol volgden uit die focus een of meerdere thema's. Elk thema vertaalde zich vervolgens weer in een of meerdere projecten.

De status van de projecten staat op de volgende pagina's kort beschreven. Daarbij is ook gebruik gemaakt van kleuren om snel duidelijk te maken wat de status is. De betekenis van deze status staat daarbij ook vermeld.

Kleur	Betekenis
	In uitvoering
	Afgerond
	Gestopt

Rol 1: Duurzame energieopwek

Grootschalige opwek: zon op land en een omgevingsfonds met 50% lokaal eigendom. Daarnaast grootschalig wind en zon op dak.

Zon op land op schema en omgevingsfonds geregeld; zon op dak presteert boven verwachting, grootschalig wind is niet gerealiseerd.

Project	Doelstelling	Voortgang	Conclusie	Status
Grootschalig zon op land	Realisatie van 5 zonneparken voor 2026	3 zonneparken gerealiseerd; de overige 2 worden door netcongestie in Q3 2026 aangesloten.	Doelstelling deels gehaald; rest volgt iets later dan gepland.	**In uitvoering**
Omgevingsfonds en lokaal eigendom	Uitwerking van een omgevingsfonds met 50% lokaal eigendom	Notitie leefbaarheidsfondsen geaccordeerd. Vanaf januari 2026 geldt de subsidieregeling leefbaarheidsfonds Nieuwstadt ook voor de omgevingsfondsen van de zonneparken. Een jaar na start productie volgt de eerste afdracht, ondergrens 5000 euro. Opschaling van lokaal eigendom naar regio en landelijk wordt bekeken.	Doelstelling gehaald	**Afgerond**
Evaluatie pilottraject	Evaluatie van dit pilottraject	Evaluatie vindt continu plaats; formele evaluatie zodra de laatste 2 zonneparken zijn gerealiseerd.	Op schema, definitieve evaluatie volgt	**In uitvoering**
Grootschalig wind	Planologisch proces met participatie en omgevingsdialoog	Door externe ontwikkelingen in september 2023 pas op de plaats gemaakt; participatieonderzoek in mei 2024 afgerond.	Proces gevolgd en participatie onderzocht; geen grootschalig windenergieproject gerealiseerd.	**Afgerond**
Grootschalig zon op dak	Stimuleren van zonnepanelen op niet-gemeentelijke daken	Opgesteld vermogen 2024: 108 MW ofwel 28 mln kWh, goed voor 31% van het elektriciteitsverbruik van woningen en utiliteiten; hoger dan de prognose bij de RES 1.0. Gestimuleerd via nieuwe bestemmingsplannen en communicatie met inwoners en bedrijven.	Effect van de gemeentelijke inspanning niet objectief meetbaar; opbrengst ligt boven verwachting.	**Afgerond**

Rol 2: Wettelijke verplichtingen

Het toezicht op wettelijke energieverplichtingen bij bedrijven ligt grotendeels bij de RUDNL en richt zich op informatieplicht, energie-audits, labelverplichtingen, onderzoeksplicht en energieadvies. Sinds 1 januari 2024 gelden daarnaast twee nieuwe verplichtingen: de energie-audit voor IPPC-bedrijven en de rapportage Werkgebonden Personen Mobiliteit. De EED-controle ligt sinds 2022 bij RvO en is geen gemeentelijke taak meer.

Naleving is grotendeels op orde, maar het budget uit het gemeentefonds voor de nieuwe verplichtingen is onvoldoende.

Project	Doelstelling	Status	Conclusie	Kwalificatie
1. Informatieplicht	Bedrijven controleren op de informatieplicht energiebesparing (vanaf 50.000 kWh of 25.000 m³ gas per jaar).	RUDNL controleert. 53% voldoet, tegen 66% in 2022: sinds de wetswijziging per 1 juli 2023 vallen ook glastuinbouw, vergunningplichtige en ETS-bedrijven eronder.	Controleproces loopt en wordt consequent opgevolgd door RUDNL.	**In uitvoering**
2. Energie-audit EED	Controle op de verplichte energie-audit EED: bedrijven met meer dan 250 fte, of omzet vanaf € 50 miljoen en balanstotaal boven € 43 miljoen.	Sinds 2022 controleert RvO de EED i.p.v. RUDNL. RUDNL mag rapporten opvragen, maar niet aan gemeenten verstrekken.	Geen verplichting meer voor de gemeente.	**Gestopt**
3. Energielabel C kantoren	Controle op de verplichting van minimaal energielabel C voor kantoren vanaf 100 m2 gebruiksoppervlakte.	116 van de 119 bedrijven voldoen: 99,2%. Van de 3 overige staat 1 leeg, 2 verduurzamen.	Formeel blijft controle verplicht, maar minder intensief dan de afgelopen jaren.	**In uitvoering**
4. Energiebesparings-onderzoeken	Uitvoeren van energiebesparingsonderzoeken.	Onderzoeksplicht vanaf 10.000.000 kWh/jr of 170.000 m3/jr. Eén bedrijf (Soma Bakkerij) valt hieronder en voldoet nog niet; RUDNL bezoekt binnenkort.		**In uitvoering**
5. Vergunningen	Doorlopend verlenen van energieadviezen.	RUDNL doet dit op verzoek. ODNML-rapportage voor de MER wordt binnenkort verwacht met aantallen adviezen.		**In uitvoering**
6. Energie-audit IPPC-bedrijven (nieuw 2024)	IPPC/RIE-bedrijven moeten een energiezorgsysteem en een energieaudit hebben; geldt ongeacht het energiegebruik.	Europese BREF's schrijven maatregelen voor die ook zonder terugverdientijd van 5 jaar uitgevoerd moeten worden. In Echt-Susteren betreft dit 10 bedrijven, allemaal agrarisch.	Nieuwe taak sinds 2024; uitvoering start op.	**In uitvoering**
7. Werkgebonden Personen Mobiliteit (nieuw 2024)	Organisaties met meer dan 100 medewerkers rapporteren over emissies van dienstreizen en woon-werkverkeer aan het ministerie van I&W.	Rapportage sinds 30 juni 2025 verplicht; RUDNL houdt toezicht. In Echt-Susteren gaat het om ± 11 bedrijven (o.a. gemeente Echt-Susteren en Servicecentrum MER). Budget hiervoor komt uit het gemeentefonds.	Budget uit het gemeentefonds is onvoldoende; er wordt alleen op indienen getoetst.	**In uitvoering**

Rol 3: Communiceren en stimuleren

De gemeente informeert en ontzorgt inwoners via communicatie en campagnes, en werkt samen met woningcorporaties Nester en ZOwonen aan verduurzaming van de woningvoorraad. Daarnaast stimuleert zij bedrijven en onderwijs en verduurzaamt zij het maatschappelijk vastgoed. Met rijksmiddelen worden minima ondersteund bij energiebesparing.

Communicatie en ontzorging werken; de aanpak richting bedrijven vraagt een nieuwe vorm.

Project	Doelstelling	Status	Conclusie	Kwalificatie
Communicatie	De gemeente informeert inwoners over lopende projecten, beschikbare subsidies en nut en noodzaak.	Nieuwsbrieven via gemeentelijke kanalen en social media; duurzaamheid heeft sinds vorig jaar een eigen 2-maandelijkse nieuwsbrief.	Informatievoorziening loopt doorlopend via de vaste kanalen.	**In uitvoering**
Campagnes en ontzorging	Binnen het uitvoeringsprogramma warmte campagnes voor isolatie en warmtepompen, plus een ontzorgingstraject voor woningeigenaren.	Tot 2025 diverse acties: de Gids Duurzaamheid gaf advies en ontzorging – in 2025 zetten honderden huishoudens concrete stappen; de witgoedactie groene bon bleek lastig uitvoerbaar. De isolatieaanpak DEFG-labels is ondergebracht bij de MCO (Meerjarige Collectieve Ontzorgingsaanpak), start beoogd Q4 2025.	Diverse campagnes opgestart en gecontinueerd. De warmtepompcampagne wordt meegenomen in het nieuwe Warmteprogramma. De Gids Duurzaamheid wordt opgeschaald.	**In uitvoering**
2. Woningcorporaties	Periodiek overleg met woningcorporaties Nester en ZOwonen, onder andere over prestatieafspraken op het gebied van duurzaamheid.	Afspraken met Nester en ZOwonen over energie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulair bouwen, gekoppeld aan de Gids Duurzaamheid en het Warmteprogramma. De prestatieafspraken 2026 zijn in de maak; die van 2025 worden geëvalueerd.	Doorlopend proces dat in goede samenwerking verloopt.	**In uitvoering**
Koppelkansen corporaties	Bij nieuwe projecten van de woningcorporaties worden koppelkansen in overleg met de gemeente bekeken.	Doorlopend aandachtspunt; belangrijkste koppelkans is de Gids Duurzaamheid, die huurders van de corporaties helpt energiekosten te besparen.	Doorlopend proces dat in goede samenwerking verloopt.	**In uitvoering**
Charter MKB	Charter energietransitie MKB loopt door tot en met 2024, uitgevoerd door Stichting Groene Economie Limburg.	De uitvoering door Stichting Groene Economie Limburg kwam niet van de grond en is na afloop van het charter niet gecontinueerd. In Q1 2026 volgt een vervolg via een duurzaamheidsgids bedrijven.	Niet verlengd omdat de stichting niet kon leveren.	**Gestopt**
Gastlessen	Gastlessen op scholen in de gemeente worden de komende periode voortgezet.	Er wordt een project opgezet voor structurele invulling. Tot die tijd wordt op aanvraag een gastles verzorgd.	In uitvoering, onderzoek naar opschaling.	**In uitvoering**
2. Nationaal isolatieprogramma	De gemeente gebruikt de nieuwe subsidie uit het nationaal isolatieprogramma voor verduurzaming van maatschappelijk vastgoed en vraagt deze aan voor twee gebouwen.	1 gebouw is verduurzaamd: het Multifunctioneel Centrum Roosteren, met een Dumava-subsidie van € 301.672, aangevuld uit de gemeentelijke onderhoudsvoorziening, en is nagenoeg geheel aardgasvrij. Ook andere gemeenschapshuizen volgen.	1 gebouw verduurzaamd, diverse andere volgen.	**In uitvoering**
Rijksmiddelen	Minima in slecht geïsoleerde woningen helpen verduurzamen. Met de in 2022 door het Rijk beschikbaar gestelde middelen zet de gemeente een voucherregeling op voor energiebesparende maatregelen, witgoed en een energieadviseur; looptijd tot en met 31 december 2023.	In 2025 heeft een evaluatie van de SPUK-gelden plaatsgevonden. De witgoedregeling bracht teveel risico's met zich mee; daarom is gekozen voor opschaling van de Gids Duurzaamheid.	Middelen worden doorlopend ingezet ter ondersteuning van inwoners; gecontinueerd na 2023.	**In uitvoering**

Rol 4: Voorbeeldrol

Deze rol richt zich op de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed en de openbare verlichting. Daarnaast gaat het om de inkoop van energie en de mobiliteit van medewerkers. Tot slot om interne bewustwording en verankering van duurzaamheid in de organisatie.

Vastgoed, MJOP en led liggen op koers; wagenpark en interne verankering vragen nog stappen.

Project	Doelstelling	Status	Conclusie	Kwalificatie
1. Vastgoed verduurzamen	Energiebesparende maatregelen in gemeentelijke gebouwen, in ieder geval op natuurlijke momenten en altijd als logische stap richting de eindsituatie.	In juli 2025 heeft bureau BRINK een routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed opgeleverd, met inzicht in de potentiële reductie van het gebouwgebonden energieverbruik.	Solide basis voor besluitvorming en verdere verduurzaming; versnelling is voorstelbaar vanwege de prijsontwikkelingen op de energiemarkt.	**In uitvoering**
2. Meerjarenonderhoudsplan	De gemeente stelt voor haar gebouwen een duurzaam Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) op.	Het MJOP wordt elk jaar opgesteld en streeft naar maximale verduurzaming.	Er is meer geld geraamd voor vervanging van gebouwonderdelen en installaties, zodat deze met een upgrade worden vervangen.	**In uitvoering**
3. Ledverlichting openbare verlichting	Het vervangingsprogramma ledverlichting 2020 t/m 2024 wordt verder uitgerold en versneld.	Duurzaamheid en circulariteit zijn uitgangspunt bij aanleg en beheer; in 2024 zijn alle buitensportaccommodaties verled.	Tot op heden (cijfers 2024) is 98% van het areaal verduurzaamd.	**In uitvoering**
4. Inkoop energie	Regionale inkoop van energie via het Inkoopcentrum Zuid; streven is alle energie voor gemeentelijke gebouwen zelf opwekken of duurzaam inkopen.	Deelnemer aan het collectieve Vattenfall-contract voor gas en elektriciteit; volumes en tarieven liggen vast tot en met december 2028, vergroening via Greenchoice tot eind 2028.	Loopt, maar het precieze aandeel is onduidelijk.	**In uitvoering**
5. Mobiliteit van medewerkers	Laadpalen faciliteren en duurzame mobiliteit stimuleren; hybride werken beperkt het woon-werkverkeer.	Jaarlijkse rapportage via RUD NL. AFAS-rapportage 2024: 4 van de 22 auto's elektrisch en 89% fossiele zakelijke autodeclaraties.	Elektrificatie van wagenpark en vervoer van medewerkers vraagt nog stappen.	**In uitvoering**
6. Interne bewustwording en verankering	Doorgaan met interne bewustwordingsworkshops. Duurzaamheidsparagraaf in raads- én collegevoorstellen. Integraliteit op circulariteit, klimaatadaptatie en biodiversiteit met andere afdelingen.	Binnen Cittaslow kreeg dit aandacht; het programma duurzaamheid verankert het steviger. Paragraaf toegevoegd en via zaaksysteem JOIN automatisch uitgevraagd (afgerond). Het integrale programma duurzaamheid verankert alle beleidsterreinen.	Verankering vordert; het integrale programma duurzaamheid moet dit borgen.	**In uitvoering**

Rol 5: Visie & beleid

Binnen de rol visie & beleid werkt de gemeente aan warmte, laadinfrastructuur en de herijkte energievisie: het warmtebeleid is verankerd, het laadbeleid is vigerend en de nieuwe energievisie 2026-2030 is in voorbereiding.

Visie en beleid zijn grotendeels op orde; de herijkte energievisie 2026-2030 vormt de volgende stap.

Project	Doelstelling	Status	Conclusie	Kwalificatie
Uitvoeringsprogramma warmte	De gemeente stelt in 2022 een uitvoeringsprogramma warmte op, inclusief een ontzorgingsprogramma.	Uitvoeringsprogramma TVW is in 2022 vastgesteld. Het ontzorgingsprogramma was hiervan een substantieel onderdeel en is gecontinueerd in de Gids Duurzaamheid.	Programma opgesteld en goed verankerd.	**Afgerond**
Transitievisie Warmte (warmteprogramma) 2.0	Uiterlijk eind 2027 stelt de gemeente een herijkte Transitievisie Warmte op.	In gang gezet via het landelijke Warmteprogramma (opvolger van de TVW). De gemeente neemt deel; dit voorziet in een nieuwe visie voor het einde van 2026, met deadline eind 2027.	Proces is in gang gezet en ligt volledig op schema.	**In uitvoering**
Beleid laadinfrastructuur	De gemeente stelt beleid op voor elektrische laadinfrastructuur; ook deelvervoer komt aan de orde.	Het beleid laadinfrastructuur is actueel en geldig tot 2030. Aanvullend wordt momenteel een Mobiliteitsplan opgesteld.	Project afgerond; er is vigerend beleid.	**Afgerond**
Herijkte energievisie	De gemeente stelt voor de periode 2026-2030 een herijkte energievisie op.	In Q2 2025 is gestart met de evaluatie van de huidige energievisie en is opdracht gegeven tot herijking voor 2026-2030. De nieuwe energievisie is in de 2e helft van 2026 gereed; raad en inwoners worden betrokken.	Opgestart en in uitvoering.	**In uitvoering**

Conclusie

De evaluatie van de energievisie 2022-2026 laat zien dat de gemeente goed op weg is. De meeste projecten zijn in uitvoering, een aantal is afgerond en twee zijn gestopt (zie tabel).
Waar doelen niet gehaald worden, zijn er goede verklaringen of alternatieven. Het project Energie-audit EED is gestopt omdat dit geen gemeentelijke verplichting meer is: de RUDLN meet dit niet meer, maar wel nieuwe zaken zoals OPEB (Onderzoeksplicht Energiebesparing), Energie-audit bij IPPC-bedrijven en Werkgebonden Personen Mobiliteit.
Aandachtspunt is het MKB-beleid: met het stopzetten van het 'Charter MKB' liep hier geen specifiek project meer. Vervolg komt er in Q1 2026 met de start van een tweede Gids Duurzaamheid voor onder andere bedrijven – een bewezen effectief project met veel aanvragen en positieve resultaten.
De resterende projecten uit de energievisie 2022-2026 zijn naar verwachting eind 2026 afgerond of afdoende in gang gezet; doorlopende trajecten komen terug in de Energievisie 2026-2030. Uit de monitoringsrapportage 2025 blijkt dat energieneutraliteit in 2050 haalbaar is en dat 20% aardgasbesparing in 2030 al is gehaald.

Kleur	Kwalificatie	Aantal
	In uitvoering	22 (73%)
	Afgerond	6 (20%)
	Gestopt	2 (7%)

